

Tid Torsdagen den 26 september 2019 kl. 16.30 – 16.45
Plats Bråvallasalen, Stadshuset
Justering Tisdagen den 8 oktober 2019, §§ 1-5, 8-23, 25-27

Omedelbart justerade paragrafer

Justering Torsdagen den 26 september 2019, §§ 6, 7, 24

Johan Nilsson

Emilia Bjuggren

Närvarande

Beslutande ledamöter:

Johan Nilsson (M) ordföranden

Emilia Bjuggren (S) vice ordföranden

Annika Elmlund (M)

Bo Sundin (M)

Arne Fredholm (M)

Isabel Smedberg Palmqvist (L)

Hampus Rubaszkin (MP)

Anders Göransson (S)

Maria-Elsa Salvo (S)

Clara Lindblom (V)

Tjänstgörande ersättare:

Niklas Sandstedt (M)

för Susanne Wicklund (C)

Rose-Marie Rooth (V)

för Vakant (V)

Anders Edin (SD)

för Christina Wallmark (SD)

Ersättare:

Mikael Valdorson (M)

Bo Fellström (M)

Fredrik Sand (M)

Joakim Rönnbäck (L)

Jonathan Lindgren (KD)

Stefan Hell Fröding (S)

Ida Mohlander (S)

Mathias Tofvesson (S)

Tjänstemän:

Förvaltningschefen Johan Castwall, Jenni Almgren, Timmie Aspelin, Ann-Charlotte Bergqvist, Göran Carlberg, Lena Holm, Gunnar Jensen och Daniel Roos samt borgarrådssekreteraren Carolina Zandén och personalföreträdaren Luis Lopez §§ 1-6 .

§ 6

Tertialrapport 2/2019 för exploateringsnämnden

Dnr E2019-01369

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

- 1 Exploateringsnämnden godkänner tertialrapport 2/2019 och överlämnar denna till kommunstyrelsen.
- 2 Exploateringsnämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 9 september 2019.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

- 1) Ordföranden Johan Nilsson m.fl. (M), Isabel Smedberg Palmqvist (L), Hampus Rubaszkin (MP) och Anders Edin (SD) föreslår (se beslutet).
- 2) Vice ordföranden Emilia Bjuggren m.fl. (S) föreslår att nämnden beslutar enligt följande:
  - 1 Att avslå kontorets förslag till beslut med hänvisning till Socialdemokraternas budgetreservation i kommunfullmäktige och att därutöver anföra följande:

Bostadsbristen hindrar unga från att flytta hemifrån, studenter från att flytta till sin studieort och arbetslösa från att flytta till jobb. Bostadsbristen kan byggas bort, men det kräver offentliga investeringar och ett helhetsgrepp.

När den borgerliga majoriteten presenterade verksamhetsplanen för nämnden skrev vi att det var glädjande att majoriteten satte höga mål för antalet markanvisade bostäder och antalet färdigställda bostäder. Vi ställde oss dock tveksamma till om de mycket högt ställda målen skulle gå att uppnå med de lösningar som majoriteten hade presenterat. Att ha ambitiösa mål är bra, men de blir bara ett luftslott när den praktiska politiken istället består av stoppade byggprojekt.

Det tog inte mer än tre månader innan Miljöpartiet och de borgerliga partierna skrev ner målet för påbörjade bostäder till hälften. I tertialrapport 1 kunde vi läsa att prognosen för årsmålet på 10 000 påbörjade bostäder skrivs ner till 5 100. Vi kommenterade samtidigt att prognosen för antalet markanvisade bostäder låg kvar på 10 000, trots att utfallet

endast var 1 710 markanvisade bostäder. Det visade sig att även det målet är ett luftslott.

När tertialrapport 2 nu har kommit kan vi konstatera Miljöpartiet och de borgerliga partierna även skriver ner prognosen för samtliga markanvisningsmål. Det gäller bland annat målen för markanvisade bostäder totalt, bostäder med lägre boendekostnader, bostäder i trähus, bostäder med hyresrätt och seniorbostäder med hyresrätt.

I samband med att den grönbå majoriteten tillträdde så stoppades ett stort antal olika byggprojekt. För oss utomstående var det uppenbart att den kohandel som majoriteten genomfört resulterat i att alla partier fick stoppa de projekt de inte ville ha. Den utvecklingen har fortsatt. För oss i exploateringsnämnden har det bland annat inneburit att flera projekt dragits tillbaka eller återremitterats med stora minskningar i volym.

Effekten för staden är bland annat att vi låser upp resurser i projekt som aldrig blir av, vilket förstärker minskningen av att driva fram fler projekt. För den enskilde byggherren innebär det en ökad kostnad men också en ökad riskpremie. Majoritetens agerande är ett skolbokensexempel på hur en konjunkturavmattning kan förstärkas med ett oskickligt politiskt ledarskap.

Den förra mandatperioden ökade stadens byggande till rekordnivåer. Nu ser vi tydligt konsekvenserna av skiftet i bostadspolitik. Istället för att bygga bostäder inleder Miljöpartiet och de borgerliga partierna ombildningar av hyresrätter. Samma politik som när de borgerliga styrde förra gången. För varje ombildning ökar kötiden hos Bostadsförmedlingen. Under den första stora ombildningsperioden 1999-2004 ökade kötiden från 4,1 år till 6,0 år. Under den andra stora vågen av ombildningar 2007-2010 ökade kötiderna från 5,7 år till 6,7 år. Moderaterna gör det svårare och dyrare att få en bostad i Stockholm. Vi måste ställa om från ombildningar och utförsäljningar till att bygga bostäder så att vanligt folk kan få en bostad genom bostadsförmedlingen.

2 Clara Lindblom m.fl. (V) föreslår att nämnden beslutar enligt följande:

1 Avslå kontorets förslag till beslut med hänvisning till Vänsterpartiets budgetreservation i kommunfullmäktige och att därutöver anföra följande:

Det ska vara enkelt att flytta hemifrån, byta till ett mer tillgängligt boende när trapporna inte fungerar för en längre eller hitta en större lägenhet när familjen växer. Men för att vi ska komma dit behöver det byggas betydligt fler hyresrätter än idag, samtidigt som hyrorna i nyproduktionen måste pressas för att hamna på nivåer som även vanliga stockholmare har råd att betala. Befintliga hyresrätter som i regel har betydligt lägre hyror än nyproducerade bostäder behöver också skyddas från ombildning och utförsäljningar till privata värdar. Våra egna allmännyttiga bostadsbolag ska få tillräckligt med markanvisningar för att upprätthålla en hög och jämn byggtakt över hela konjunkturcykeln. Därför är vi mycket kritiska till att majoriteten tagit bort målet för markanvisningar till allmännyttan, som vi hade under vår majoritet.

Ja, som ovan skrev vi i vår reservation till verksamhetsplanen i februari och åtta månader senare konstaterar vi att den bedömda måluppfyllelsen för bostadsbyggandet visar idel röda siffror, av nio indikatorer bedöms endast en uppnås. Med tanke på bostadsbristen är detta synnerligen allvarligt, med effekter som slår hårt mot stockholmarna. Av tertialrapporten att döma kan exempelvis vare sig hushåll med lägre inkomster eller seniorer förvänta sig nya bostäder anpassade till deras situation.

Vad Stockholmarna idag behöver är ett bostadsbyggande som riktar sig till vanligt folk, hyresrätter med hyror som även en timvikarie inom omsorgen, en busschaufför eller en ensamstående förälder har råd att betala. Samma gäller personer i en utsatt situation eller unga vuxna som inte har föräldrar som kan gå i borgen eller hjälpa till med en insats för att köpa en bostadsrätt. När marknaden för bostadsrätter viker borde det vara självklart för staden att ta sitt bostadsförsörjningsansvar och anvisa tillräcklig mark till allmännyttan. Att majoriteten inte prioriterar att använda sina egna bostadsbolag har dock länge varit tydligt, men resultatet blir alltmer besvärande i takt med de röda siffrorna för bostadsbyggandet.

Beslutsgång

Ordföranden Johan Nilsson (M) ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag som stöds av ordföranden Johan Nilsson m.fl. (M), Isabel Smedberg Palmqvist (L), Hampus Rubaszkin (MP) och Anders Edin (SD).

Reservation

Vice ordföranden Emilia Bjuggren m.fl. (S) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Clara Lindblom m.fl. (V) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Vid protokollet
Timmie Aspelin